
Souhrnná teritoriální informace Lotyšsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Rize (Lotyšsko) ke dni 15. 5. 2020
13. 5. 2020 14:24

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

---

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.17)
3. Vztahy země s EU (s.25)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.28)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.33)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.35)
7. Kontakty (s.44)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Lotyšsko znovu získalo svou nezávislost 21. srpna 1991 a obnovilo parlamentní republiku. Dne 1. 5. 2004 se Lotyšsko stalo členskou zemí Evropské unie a k 1. 1. 2014 se Lotyšsko začlenilo do Evropské měnové unie. Od roku 2000 do roku 2007 rostla lotyšská ekonomika průměrným tempem růstu ve výši 8,9 % ročně.

Po vypuknutí globální krize v roce 2008 zaznamenala dramatický propad. V roce 2009 byl zaznamenán dokonce záporný růst HDP ve výši 14,35 %. Od roku 2010 se lotyšská ekonomika postupně zotavuje. V roce 2019 bylo tempo růstu HDP 2,2% a na rok 2020 byly začátkem roku odhady HDP v rozmezí od 1,9 % - 2,6 %. Po nástupu krize spojené s COVID-19 však ekonomika citelně zpomalila a odhady budou muset být podstatně revidovány.

Z hlediska růstu cenových hladin se průměrná roční míra inflace od roku 2010 pohybovala ve výši 1,85 %. Nejstabilnějším obdobím pro Lotyšsko byla léta 2012-2013, ve kterých byl nárůst cenových hladin nulový. Od roku 2014 začaly ceny růst průměrným tempem 2,2 % ročně. V roce 2018 byla inflace ve výši 2,5% a v roce 2019 ve výši 2,8%. Dlouhodobá inflace od ledna 2015 do ledna 2020 činila 10,2%.

Rok 2020 bude pro dosud rostoucí lotyšskou ekonomiku zlomový, neboť malá otevřená ekonomika, která je do velké míry závislá na vnějších partnerech, zcela jistě pocítí zpomalení způsobené epidemií COVID-19. Nicméně experti předvídají, že krize nebude tak hluboká jako v roce 2008, neboť si Lotyšsko vytvořilo dostatečné rezervy a nyní z nich může čerpat.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)
- 1.6. [Bankovní systém \(hlavní banky a pojišťovny\)](#)
- 1.7. [Daňový systém](#)

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Lotyšská republika – zkráceně Lotyšsko
- Lotyšsky: Latvijas Republika, zkráceně Latvija
- Anglicky: Republic of Latvia, zkráceně Latvia
- Kód země: LV

Politický systém: demokratická parlamentní republika v čele s prezidentem voleným parlamentem

Prezident: Egils Levits (zvolen 25.5.2019, ve funkci od 8. 7. 2019)

Název Lotyšska pochází z názvu starobaltského (indoevropského) kmene Latgalů (v lotyšštině latgalī), z něhož vzešly kořeny budoucího lotyšského národa.

Nejstarší dochované záznamy o červeno-bílo-červené lotyšské vlajce pocházejí z druhé poloviny 13. století. O její

obnovení se v době zrodu nezávislého Lotyšska v roce 1918 zasadil Ansis Cīrulis. Vlajka se skládá ze třech příčných pruhů v poměru 2:1:2, oba vnější pruhy mají tmavě červenou barvu, vnitřní menší pruh je bílý.

Státní hymna: „Dievs, svētī Latviju!“ (Bože, žehnej Lotyšsku!)

Složení vlády

Lotyšská vláda premiéra Arturse Karinše (funkční období od 23. 1. 2019)

Předseda vlády	Arturs Krišjānis Karinš	Nová jednota
Ministerstvo		
financí	Jānis Reirs	Nová jednota
zahraničních věcí	Edgars Rinkēvičs	Nová jednota
vnitřní	Sandis Ģirģens	KPV LV
školy a vědy	Ilga Šuplinska	Nová konzervativní strana
dopravy	Tālis Linkaits	Rozvoji / ANO!
obrany	Artis Pabriks (místopředseda vlády)	Rozvoji / ANO!
zdravotnictví	Ilze Viņķele	Rozvoji / ANO!
sociálních věcí	Ramona Petraviča	KPV LV
zemědělství	Kaspars Gerhards	Národní Aliance
hospodářství	Jānis Vitenbergs	KPV LV
kultury	Nauris Puntulis	Nacionální sdružení
spravedlnosti	Jānis Bordāns (místopředseda vlády)	Nová konzervativní strana
životního prostředí a regionálního rozvoje	Juris Pūce	Rozvoji / ANO!

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

K 1. 1. 2020 žilo na území Lotyšska 1.919.968 obyvatel.

Tempo úbytku populace se zejména v posledních letech zrychluje, což je zapříčiněno zejména dvěma souběžnými jevy – poklesem přirozeného přírůstku a poměrně masivní emigrací. Za roky 2011 - 2012 ubylo odhadem dalších 50 tisíc osob. Tento trend pokračuje, v roce 2014 populační křivka Lotyšska prolomila psychologickou hranici dvou miliónů obyvatel - a v posledních letech se počet obyvatel snižuje průměrně o 15 tis ročně.

Podle lotyšského Centrálního statistického úřadu pokles přirozeného přírůstku se na celkovém snížení populace v "nulté" dekádě podílel počtem 119 tisíc osob, zatímco na zahraniční emigraci připadlo až 190 tisíc statisticky podchycených případů (ve skutečnosti jich bylo zřejmě ještě víc, protože ne všichni obyvatelé svůj dlouhodobý pobyt v jiné členské zemi EU ohlašují).

Nejmarkantnější odliv populace zaznamenala čtyři velká města: Riga, Liepāja, Daugavpils a Rēzekne.

Podle šetření Národního pozemkového úřadu lze bezmála 500 lotyšských vesnic považovat fakticky za vymřelé – nikdo v nich nežije a nezbyly v nich žádné obyvatelné domy.

Změna počtu obyvatel v tisících (přirozený přírůstek, migrační saldo)

Populace z hlediska občanství v letech 2000 a 2019

	2000		2019	
	počet	podíl v %	počet	podíl v %
Populace celkem	2 377 383	100,00	1 919 968	100,00
občané Lotyšska	1 770 210	74,46	1 631 973	85
neobčané Lotyšska	503 999	21,20	191 996	10
občané jiných zemí	103 174	4,34	95 998	5

Hlavní etnické skupiny a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel:

- 62,2 % Lotyši
- 25,2 % Rusové
- 3,2 % Bělorusové
- 2,2 % Ukrajinci
- 2,1 % Poláci
- 1,2% Litevci
- 0,43 % Židé
- 3,9 % jiné národnosti

Náboženské vyznání

Od doby reformačního hnutí v 16. století v Lotyšsku převládá náboženství luteránské (24 %). Náboženství římsko-katolické (18 %) je rozšířeno převážně ve východní části země v regionu Latgale, ortodoxní-pravoslavné (15 %) pak ve velkých městech. Ostatní náboženství tvoří cca 8 %, 35 % obyvatel je bez náboženského vyznání.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Od prvního pokrizového roku 2010 v Lotyšsku rychle rostl export zboží a služeb, který se stal hlavní hnací silou hospodářského rozvoje. Počátkem roku 2014 byl objem exportu o víc než 20 % vyšší než v předkrizovém období.

Rok 2013 probíhal v Lotyšsku ve znamení přibližování země k eurozóně. Na přelomu června a července 2013 bylo na úrovni EK s konečnou platností rozhodnuto o přijetí Lotyšska jako 18. členského státu do Evropské měnové unie, a to od 1. 1. 2014. Zároveň byl potvrzen směnný kurs 1 EUR = 0,702804 LVL, v němž byla náročná měnová operace uskutečněna.

Lotyšská ekonomika si nadále udržuje finanční a cenovou stabilitu a průběžně vykazuje dynamický růst, zlepšuje se rovněž její mezinárodní úvěrové ohodnocení. Nízká poptávka na zahraničních trzích však ovlivňuje dynamiku vývozu.

Lotyšská ekonomika po mírném zpomalení z roku 2014 způsobeném přímými i nepřímými dopady ukrajinské krize a vývojem v eurozóně se v roce 2015 vrátila k ekonomickému růstu. V roce 2018 bylo zaznamenáno tempo růstu HDP ve výši 4,8 % a v roce 2019 2,2 %. Na rok 2020 byl odhadován růst až 2,6%, ale odhady budou muset být vzhledem ke krizi spojené s COVID-19 podstatně revidovány. Vzhledem k tomu, že Lotyšsko je malá, otevřená a na export orientovaná ekonomika, na hospodářský vývoj v zemi má vliv spíše situace v sousedních státech než domácí trh.

Vývoj základních makroekonomických ukazatelů Lotyšska						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (prognóza)
HDP (y/y, %)	2,7	3,4	4,7	4,8	2,2	2,6 (- 6,5*)
Soukromá spotřeba (y/y, %)	2,8	3,7	4,3	4,5	2,8	
Veřejná spotřeba (y/y, %)	3,1	1,8		4,0	3,0	
Vývoz (y/y, %)	1,2	-0,3	10	7,2	3,6	
Dovoz (y/y, %)	-1,3	-1,7	14,5	10,1	-0,4	
Spotřebitelské ceny (y/y, %)	0,2	0,1	2,9	2,5	2,8	

Veřejný dluh (% HDP)	34	40	39	37	34	
Míra nezaměstnanosti ¹ (%)	10,9	9,3	7	7,4	6,3	(11*)
Běžný účet platební bilance (% HDP)	1,2	1,5	-0,8	-1,0	-0,5	

Zdroj: Ministerstvo hospodářství LV, Lotyšská národní banka

¹ podíl osob hledajících zaměstnání na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob ve věku 15-74 let

* hrubý odhad situace po odeznění krize spojené s COVID-19

Očekávaný vývoj

HDP - Roční růst HDP se dle odhadu Ministerstva hospodářství LV v roce 2020 očekával ve výši 1,9-2,6 %. Vzhledem ke krizi spojené s COVID-19 však bude nutné odhady revidovat.

Nezaměstnanost - Míra nezaměstnanosti v roce 2019 dosáhla úrovně 6,3 %. Nejnižší úroveň nezaměstnanosti vykazuje řížský region (4 %), naopak nejvyšší míra nezaměstnanosti je na východě země v regionu Latgale (13,8 %). Krize spojená s COVID-19 bude mít na míru nezaměstnanosti neblahý vliv. Již v jarních měsících roku 2020 dosáhla míra nezaměstnanosti 8% a podle odhadů se bude ještě zvyšovat.

Inflace - v únoru 2020 ceny vzrostly meziročně o 2,3%. COVID-19 inflaci pravděpodobně stlačí na 0,5%, ale na přelomu 2020-21 by se podle odhadů mohla vrátit na běžnou úroveň.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet pro rok **2020** byl schválen lotyšským parlamentem v listopadu 2019. Podle něj jsou příjmy rozpočtu v roce 2020 plánovány ve výši **9,9 mld EUR**, výdaje ve výši **10 mld. EUR**. Rozpočtovými prioritami jsou posílení obrany a bezpečnosti státu, zlepšení kvality školství a zdravotní péče.

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

V předkrizových letech 2007-8 se lotyšská ekonomika vyznačovala relativně vysokým deficitem běžného účtu platební bilance, který se pro ni stal spolu s vysokou inflací jedním z hlavních rizik hospodářského vývoje. V té době mělo největší vliv na růst negativního salda platební bilance rostoucí pasivum v zahraničním obchodu zbožím (zejména nevýrazný lotyšský export na jedné straně a rostoucí poptávka uspokojovaná převážně importem, rovněž rostoucím, na straně druhé). U Lotyšska to konkrétně znamenalo, že před krizí byly všechny zahraniční půjčky použity především na financování domácích investic a podporu domácí spotřeby (výstavba nových nákupních center apod.)

Z makroekonomického hlediska byl vysoký deficit běžného účtu platební bilance způsoben několika faktory:

- rychle rostoucí zadluženosti
- zahraniční kapitál nebyl použit na investice do výroby, ale byl směřován zejména na trh nemovitostí
- zboží na export bylo většinou zboží s nízkou přidanou hodnotou
- lotyšský průmysl závisel a dosud závisí na importu velkého objemu polotovarů

Veřejný dluh Lotyšska se v roce 2010 pohyboval na úrovni 44,7 % HDP, v roce 2011 se snížil na 42,6 % (zatímco maastrichtské kritérium povoluje dluh na úrovni 60 % HDP). Koncem roku 2012 veřejný dluh činil 36 %, o rok později 35 % HDP. Po drastickém ozdravném procesu je na tom Lotyšsko z hlediska veřejných financí lépe než většina evropských zemí. Lotyšské instituce trend drží - v roce 2017 byl veřejný dluh na úrovni 39%, o rok později se snížil na 36% a v roce 2019 na 34%. Na rok 2020 se počítá s úrovní veřejného dluhu ve výši 35%.

Vývoj hlavních složek platební bilance v letech 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Běžný účet (% HDP)	-1,2	1,5	-0,8	-1,0
Běžný účet (mil. EUR)	-299,5	369,5	-204	-283
Vnější dluh (gross, % HDP)	143,4	149,2	140,9	121,0
Přímé zahraniční investice (% HDP)	2,6	0,5	2,4	2,5
Přímé zahr. investice (mil.EUR)	640	134	640	380
Devizové rezervy (mil. EUR)	311	124	892	

Zdroj: LNB

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Banky

V současné době působí v Lotyšsku celkem 13 bank.

Vlastnická struktura bankovního sektoru Lotyšska:

Přibližně dvě třetiny bankovního kapitálu v Lotyšsku připadají na zahraniční vlastníky, vedou mezi nimi severské bankovní domy.

Centrální národní bankou je "Latvijas Banka" (Bank of Latvia), nezávislá finanční instituce. Uplatňuje konzervativní monetární politiku k zajištění stabilního a předvídatelného prostředí v zemi. Její manévrovací prostor je ovšem limitován známými skutečnostmi, zejména zapojením Lotyšska do EMU.

Kontakt:

Latvijas Banka

K. Valdemāra ielā 2a, Rīga LV-1050, Latvija/Latvia

Tel. 00371-7-022300, fax 7-022420

Web: <http://www.bank.lv>

V prvních třech čtvrtletích roku 2019 vykázaly banky zisk (neoficiálně) 198 mil EUR. Zisk se ve srovnání se stejným obdobím roku 2018 snížil o 34 milionů EUR (-15%). Celková aktiva bankovního sektoru dosáhla 23 miliard EUR, což znamená, že hodnota aktiv se za první tři čtvrtletí roku 2019 stabilizovala (ve srovnání s koncem roku 2018 se jedná o růst 1%). Je třeba poznamenat, že od roku 2016 se hodnota hrubých aktiv bank postupně snižovala. Důvodem znehodnocení aktiv jsou změny v bankovních strategiích a obchodních modelech, optimalizace kapitálových nákladů a zrušení licencí.

Snahou lotyšského státu je stále snížení podílu zahraničních nerezidentních vkladů v lotyšských bankách po kolapsu jedné z největších bank v zemi, banky ABLV (začátkem roku 2018 banka již nebyla schopna odolávat obviněním z toho, že kryje praní špinavých peněz, a čelila podezření na zapojení do korupce a provádění nezákonných finančních transakcí týkajících se zejm. Ruska, Ukrajiny i Severní Koreje). Lotyšská republika přijala zákon o předcházení praní špinavých peněz a financování terorismu s cílem omezit rizikové finanční operace v lotyšském finančním sektoru.

Podrobnější informace je možné získat na níže uvedených kontaktech [Asociace lotyšských komerčních bank](#) nebo [Komise pro finanční a kapitálový trh](#) (FKTK)

Pojišťovnictví

Lotyšské sdružení pojišťoven sdružuje celkem 12 pojišťovacích institucí.

Podrobné a aktuální informace:

Lotyšská asociace pojišťoven

Latvijas apdrošinātāju asociācija

Toma iela 4, LV-1003 Rīga

email: office@laa.lv

web: <http://www.laa.lv>

1.7 Daňový systém

Základní principy a pravidla daňové politiky v Lotyšsku byly vytyčeny v „Zákonu o daních a poplatcích“, který vstoupil v platnost v únoru 1995.

Po vstupu Lotyšska do EU odpovídá daňový systém standardům EU a doporučením mezinárodních finančních organizací.

Zákon o daních a poplatcích z roku 1995 se průběžně novelizuje; správou daní se zabývají Státní finanční úřad a Státní fond sociálního pojištění a městské samosprávy.

K daním odváděným centrálně patří:

1. Daň z příjmu fyzických osob
2. Daň z mikropodniků
3. Daň z příjmu společností
4. Daň z nemovitostí
5. Daň z přidané hodnoty
6. Spotřební daň
7. Clo
8. Daň z přírodních zdrojů
9. Daň z loterií a hazardních her
10. Sociální daň
11. Provozní daň z vozidla
12. Daň z firemních vozidel
13. Daň z elektřiny
14. Solidární daň
15. Daň z dotované elektřiny

Daň z příjmu fyzických osob

Od 1.1.2018 je v Lotyšsku zavedena progresivní daň z příjmu fyzických osob.

- roční příjem do 20 004 EUR - 20%;
- pro část ročního příjmu převyšující 20 004 EUR avšak nepřesahující 62 800 - 23%;
- pro část ročního příjmu přesahujícího 62 800,00 EUR - 31,4%

Vyšší sazby se nevztahují na celou částku, ale jen na převyšující částku prvního (20 004 EUR) nebo druhého (62 800 EUR) stupně.

Pro měsíční příjem do výše 1 667 EUR je sazba 20%; na částku přesahující 1 667 EUR se vztahuje sazba 23%.

Platí se také daň z autorského honoráře: 20%

Daň z kapitálových výnosů: 20%

Daň z kapitálového zisku – za příjem z prodeje kapitálových aktiv: 20%

Daň z výnosů z kapitálových zisků z transakcí s kapitálovými aktivy, které byly zahájeny, ale nebyly dokončeny do 31. prosince 2017 a pro které bylo předloženo prohlášení o kapitálových ziscích: 15%

Sazbou 10% se zdaňují příjmy z hospodářské činnosti, pokud bylo využito právo neregistrovat hospodářskou činnost, a bylo to oznámeno místnímu Finančnímu úřadu (např. daň z pronájmu nemovitostí).

Daň z mikropodniků

Daň z mikropodniků je jednotná daň ve výši 15%, která zahrnuje následující daně:

- povinné státní příspěvky na sociální pojištění, daň z příjmu fyzických osob, státní poplatek za obchodní riziko pro zaměstnance mikropodniku;
- daň z příjmu právnických osob, pokud mikropodnik splňuje charakteristiku plátce daně z příjmu právnických osob;
- daň z příjmu fyzických osob majitele mikropodniku za část příjmů z hospodářské činnosti mikropodniku.

Mikropodnik – individuální obchodník, individuální společnost, zemědělské nebo rybářské hospodářství, fyz. osoba, která u finančního úřadu je registrována jako provozovatel hospodářské činnosti, s.r.o.

Právo odvádět daň mikropodniku má osoba, splňující následující kritéria.

- obrat za hospodářskou činnost nepřesahuje 40 000 EUR ročně,
- členové s.r.o. jsou jen fyzické osoby,
- členové představenstva s.r.o. jsou zaměstnanci mikropodniku,
- počet zaměstnanců není větší než 5,
- příjem zaměstnance mikropodniku nepřesahuje 720 EUR měsíčně.

Daň z příjmu - společnost

Daň, kterou platí všechny rezidentní společnosti, stanoví se na základě vykázaných čistých příjmů

- sazba je 15 %, pro mikropodniky 9 %
- povinné sociální odvody (tzv. sociální daň) činí celkem 34,09 % na pojištěnce, podílejí se na ní zaměstnanci a zaměstnavatelé (existují různé kategorie pro různé typy plátců)
- pro společnosti neregistrované v zemi (non-residents) je sazba založena na výši zisku dosaženého v Lotyšsku a stanovují se zvláštní sazby na: příjmy z dividend – 10 %, managementu a konzultačních služeb – 10 %, úroků – 10 % (u komerčních bank – 5 %), práv používání duševního vlastnictví – 5 % (literární a umělecké práce, filmy, video a audio nahrávky – 15 %), nájmu majetku na území Lotyšska – 5 %.
- od roku 2010 se podíl reprezentačních výloh, které lze odečíst z daně z příjmu, snížil ze 60 na 40 %.
- pro potřeby zúčtování daně z příjmu podniku se 1,5krát zvýšil objem výloh, o něž se zvětšuje zdanitelný příjem. Jde o výdaje nesouvisející s hospodářskou činností a se ztrátami, které vznikly v procesu údržby objektů sociální infrastruktury.
- Daňoví plátcí mají nyní větší možnost samostatně určovat snížené platby předem, pokud se jim snížil objem zisku.

Daň z nemovitostí

- platí všechny rezidentní společnosti, stanoví se na základě vykázaných čistých příjmů
- sazba je 15 %, pro mikropodniky 9 %
- povinné sociální odvody (tzv. sociální daň) činí celkem 34,09 % na pojištěnce, podílejí se na ní zaměstnanci a

- zaměstnavatelé (existují různé kategorie pro různé typy plátců)
- pro společnosti neregistrované v zemi (non-residents) je sazba založena na výši zisku dosaženého v Lotyšsku a stanovují se zvláštní sazby na: příjmy z dividend – 10 %, managementu a konzultačních služeb – 10 %, úroků – 10 % (u komerčních bank – 5 %), práv používání duševního vlastnictví – 5 % (literární a umělecké práce, filmy, video a audio nahrávky – 15 %), nájmu majetku na území Lotyšska – 5 %.
  - od roku 2010 se podíl reprezentačních výloh, které lze odečíst z daně z příjmu, snížil ze 60 na 40 %.
  - pro potřeby zúčtování daně z příjmu podniku se 1,5krát zvýšil objem výloh, o něž se zvětšuje zdanitelný příjem. Jde o výdaje nesouvisející s hospodářskou činností a se ztrátami, které vznikly v procesu údržby objektů sociální infrastruktury.
  - Daňoví plátcí mají nyní větší možnost samostatně určovat snížené platby předem, pokud se jim snížil objem zisku.

Od roku 2013 byly místní samosprávy pověřeny právem stanovit závaznou sazbu daně od 0,2 do 3,0 % z katastrální hodnoty nemovitostí. Sazba daně může překročit hranici 1,5% pouze v případech, kdy nemovitost není spravována v souladu s postupy stanovenými v regulačních předpisech. Nejčastější je sazba 1,5 % z katastrální hodnoty daného objektu.

DPH

21% - dodání zboží a podobných transakcí za úplatu;

poskytování služeb a podobných transakcí za úplatu;

nákup zboží na území Evropské unie (EU) za úplatu;

dovoz zboží;

přijímání služeb na domácím trhu od daňových poplatníků členských států EU, daňových poplatníků třetích zemí;

nákup nových vozidel v EU jakoukoli osobou.

12% - léky, potřeby pro kojence, pravidelná vnitrostátní přeprava cestujících a jejich zavazadel, tisk, knihy, časopisy, ubytovací služby, tepelná energie, je-li jejím skutečným spotřebitelem rezident, který nakupuje a spotřebovává tepelnou energii pro potřeby domácnosti, aj.

5% - čerstvé ovoce a zelenina

0% - vývoz zboží a dodávky zboží, které nebylo puštěno do volného oběhu, jsou-li dodávky zboží prováděny v celních skladech a ve svobodných pásmech;

dodání zboží, pokud bylo zboží odesláno daňovému zástupci k dalšímu vývozu;

dodání zboží na území EU, je-li příjemcem zboží osoba povinná k dani registrovaná v jiném členském státě a zboží je dodáno do jiného členského státu;

dodání nového vozidla jakékoli osobě v jiném členském státě;

nákup zboží v EU daňovým zástupcem, je-li určen k vývozu;

dovoz zboží v souladu s ustanoveními § 45 zákona o dani z přidané hodnoty;

služby poskytované ve vnitrozemí, které:

- přímo související s vývozem, dovozem, tranzitem zboží, jakož i službami ve svobodných pásmech a celních skladech, které se týkají zboží, které není puštěno do volného oběhu;

- mezinárodní osobní doprava;

Spotřební daň

- Může být vypočítávána procentuálně z hodnoty zboží nebo jsou uplatňovány pevné sazby za jednotku. Dani podléhají alkoholické nápoje (kromě slabšího piva), tabákové výrobky, drahé kovy, drahokamy a polodrahokamy, osobní vozy a pohonné hmoty.
- Minimální sazba akcízu na cigarety se nesmí dostat pod 67,2 EUR za tisíc kusů nebo 1,34 EUR za 1 balení.
- Akcíz na víno a nápoje vznikající kvašením činí 64 EUR za 100 litrů, spotřební daň na meziprodukty s obsahem čistého alkoholu do 15 stupňů včetně je 65 EUR.

Clo

Clo je nástroj zahraničního obchodu, který chrání vnitřní trh Evropské unie (EU). Lotyšsko uplatňuje jednotné clo stanovené EU.

Cla jsou rozdělena na:

dovozní cla (cla a poplatky rovnocenné poplatkům a platbám při dovozu zboží (antidumpingová nebo vyrovnávací cla);

dovozní cla zavedená v rámci společné zemědělské politiky);

vývozní cla (cla a poplatky odpovídající celním poplatkům zaplaceným při vývozu zboží;

vývozní dávky zavedené v rámci společné zemědělské politiky).

Daň z přírodních zdrojů

Daň je placena subjekty těžícími přírodní zdroje, znečišťovateli životního prostředí, dovozci či výrobci zboží znečišťujících životní prostředí (týká se např. obalů ze skla, polymerů, plastů, kovů, papíru, kartonu atd.). Sazba závisí na způsobu výpočtu.

Daň z loterií a hazardních her

Dani z loterie podléhají:

příjmy z prodeje ticketů na národní loterie a okamžité loterie;

příjmy z prodeje ticketů na místní loterie a okamžité loterie;

příjmy z prodeje místních jednorázových losovacích lístků.

Předměty podléhající dani z hazardních her:

výherní automaty - každý výherní automat, každé herní místo;

ruleta - každý herní stůl připojený k rotačnímu zařízení rulety;

karetní a kostková hra - každá tabulka;

hra bingo - příjmy z organizace hry;

telefonní hazardní hra - příjmy z organizace hry;

sázení - příjmy z organizace hry;

hazardní hry organizované prostřednictvím telekomunikací - příjmy z organizace hazardních her.

Sazby daně z loterií a okamžité loterie jsou 10 procent z tržeb z prodeje lístků. Sazby daně z hazardních her jsou různé - jsou stanoveny v závislosti na typu hazardu.

Daň z hazardních her se převádí ve výši 95 procent do státního základního rozpočtu a ve výši 5 procent - do rozpočtu místní samosprávy, na jejímž území jsou hazardní hry organizovány. Pokud jsou hazardní hry organizovány prostřednictvím telekomunikací, převádí se daň z hazardních her do státního základního rozpočtu.

Sociální daň

Druhy soc. daně:

státní důchodové pojištění;

---

pojištění proti ztrátě práce;

sociální pojištění pro případ pracovních úrazů a nemocí z povolání;

pojištění pro případ invalidity;

mateřské a nemocenské pojištění;

rodičovské pojištění;

zdravotní pojištění.

Sazba povinných příspěvků, pokud je zaměstnanec pojištěn pro všechny typy sociálního pojištění, je 35,09%, z toho 24,09% platí zaměstnavatel a 11% zaměstnanec.

Provozní daň z vozidla

Provozní daň z vozidel se vybírá ze všech vozidel, s výjimkou tahačů, přívěsů a návěsů s maximální hmotností nepřesahujícími 3 500 kilogramů, tramvají, trolejbusů, terénních vozidel, sněžných skútrů, mopedů a jízdních kol.

Daň z provozu vozidla platí (během roční technické kontroly) každá osoba, která vlastní nebo drží vozidlo registrované v Lotyšsku nebo která vlastní nebo drží tranzitní poznávací značky v Lotyšsku.

Sazby daně z provozu vozidla závisí na typu vozidla a jeho technických parametrech (daň se vypočítá podle emisí oxidu uhličitého, podle výkonu motoru nebo podle hmotnosti, případně podle součtu těchto veličin). Sazba za osobní auto se pohybuje od 30-300 euro (jedná se o orientační hodnoty).

Daň z provozu vozidla se platí do státního rozpočtu za aktuální kalendářní rok, vždy do doby, kdy musí vozidlo podstoupit povinnou roční technickou kontrolu.

Daň z firemních vozidel

Daňoví poplatníci pro firemní vozidla:

obchodníci;

pobočky zahraničního obchodníka zapsané v obchodním rejstříku;

zemědělské podniky zapsané v obchodním rejstříku Lotyšské republiky.

Daň z firemního vozidla se platí za následující položky, které vlastní nebo drží daňový poplatník, které se používají na základě pracovní smlouvy nebo jsou zapůjčeny od osoby, která není obchodníkem, pobočkou zahraničního obchodníka nebo zemědělské farmy:

- osobní automobil, který je svou konstrukcí a vnitřním zařízením určen k přepravě cestujících a jejich zavazadel, přičemž počet sedadel, kromě sedadla řidiče, nepřesahuje osm a je registrován jako osobní automobil nebo lehké užitkové vozidlo;

- nákladní automobil s maximální hmotností nepřesahující 3 000 kilogramů, registrovaný jako nákladní automobil, který má více než tři sedadla (včetně sedadla řidiče).

Orientační sazba této daně je 30-60 eur (sazba se stanoví podle objemu motoru).

Daň z elektřiny

Daň z elektřiny se vybírá z elektřiny dodané konečnému uživateli, jakož i z elektřiny dodané a použité pro vlastní spotřebu. Výše daně závisí na množství spotřebované elektřiny a je stanovena ve vztahu k jedné megawatthodině a činí 1,01 EUR za megawatthodinu. Postup, sazby a další podmínky pro uplatňování a správu daně z elektřiny jsou uvedeny v zákoně o dani z elektřiny a v příslušných předpisech Úřadu vlády. Plátcí daně z elektřiny jsou právnické osoby, které se mohou zabývat obchodem s elektřinou v souladu se zákonem o trhu s elektřinou.

Od zdanění je osvobozená elektřina použitá k přepravě zboží a veřejné osobní dopravy, včetně železniční a městské veřejné osobní dopravy, jakož i elektřina spotřebovaná zákazníky z domácnosti.

Elektřina dodávaná obchodníkům za účelem poskytování služeb pouličního osvětlení podléhá daňovým úlevám a daň bude vypočtena ve výši 0 EUR za megawatthodinu.

Solidární daň

Uplatňování a správa solidární daně je upravena zákonem o solidární dani, který vstoupil v platnost dne 1. ledna 2016. Tato daň se vztahuje na sociálně pojištěné osoby - zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné, jejichž příjem v kalendářním roce přesahuje maximální výši povinných příspěvků na státní sociální pojištění 62 800 EUR.

Sazby povinných příspěvků na státní sociální pojištění ve zdaňovacím období jsou stejné jako sazby stanovené pro předmět povinných příspěvků. To znamená, že povinné příspěvky na státní sociální pojištění z příjmů přesahujících maximální částku povinných příspěvků, tj. ze částky přesahující 62 800 EUR, jsou solidární daní. Sazba solidární daně je 25,5 % a tato se v případě nejvyšších příjmů započítává do sociální daně.

Solidární daň je rozdělena takto:

1% na financování zdravotnických služeb,

14% - ve státním speciálním rozpočtu

10,5% - na účtu daně z příjmu fyzických osob.

Daň z dotované elektřiny

Daň z dotované elektřiny je daň z příjmu z elektřiny prodané v rámci povinného nákupu, z příjmu ze zaručeného poplatku za kapacitu elektřiny instalované v kogenerační jednotce nebo elektrárně, jakož i z příjmů výrobců, kteří získali stejná práva v souladu s regulačními předpisy platnými před vstupem zákona o trhu s elektřinou v platnost.

Daň z dotované elektřiny se vybírá z příjmu pocházejícího z:

- elektřiny prodané v rámci povinného nákupu;
- zaručených poplatků obdržených za elektrickou kapacitu instalovanou v kogenerační jednotce nebo elektrárně;
- energie prodané výrobcí elektřiny, kteří získali rovnocenná práva v souladu s regulačními předpisy platnými před vstupem zákona o trhu s elektřinou v platnost.

Daňoví poplatníci dotované elektřiny jsou výrobci elektřiny, kteří mají právo:

- prodávat elektřinu v rámci povinného nákupu;
- obdržet zaručený poplatek za elektrickou kapacitu instalovanou v kogenerační jednotce nebo v elektrárně.

Příjmy výrobců elektřiny, kteří využívají fosilní energetické zdroje pro výrobu elektřiny z elektřiny prodané v rámci povinného nákupu, se zdaňují ve výši 15%, zatímco příjem výrobců elektřiny, kteří používají obnovitelné zdroje energie pro výrobu elektřiny, se zdaňují ve výši 10%.

Speciální snížené daňové sazby (pod 10%) jsou uplatňovány ve speciálních ekonomických zónách ve městech Liepāja a Rezekne, a to v zájmu přilákání investic a podpory rozvoje těchto regionů.

Vzhledem k častým změnám a poměrně složitému daňovému systému v Lotyšsku se doporučuje v případě potřeby vyhledat aktuální informace na webových [stránkách lotyšského ministerstva financí](#) (rubrika Taxes).

Formuláře pro DPH jsou k dispozici na webových stránkách [Státní daňové služby](#).

2. Zahraniční obchod a investice

V pokrizovém období (velká ekonomická krize v roce 2008) rostl vývoz zboží a služeb z Lotyšska od roku 2010 velmi rychle a byl tahounem hospodářského ozdravení. Objemy vývozu v letech 2013-2014 již o plnou pětinu překročily předkrizové hodnoty. V následujících letech 2015-2016 však růst lotyšského exportu zpomalil a pohyboval se na úrovni okolo 10,3 mld. EUR.

V roce 2017 dle údajů Statistického úřadu Lotyšské republiky však znovu došlo k oživení lotyšského zahraničního obchodu. Export vzrostl o 10 % a dovoz o 14,5 % oproti roku 2016.

Navzdory složité geopolitické situaci se zatím Lotyšsku daří udržet i dynamiku v klíčovém sektoru dopravních a logistických služeb, kde je země silně závislá mj. na tranzitu z/do třetích zemí (Rusko, Bělorusko). Nejistotu v této relaci uspokojivě vyvažují zvýšené objemy spolupráce s unijními sousedy - Litvou a Estonskem. Tyto dvě země jsou pro Lotyšsko tradičně největšími obchodními partnery.

Lotyšské podniky projevují značnou pružnost a vynalézavost v hledání náhradních trhů pro zboží, především pro potravinářské výrobky, kde byl vývoz poznamenán sankční válkou mezi Ruskem a EU.

2019

Rok 2019 byl pro lotyšské vývozce náročný rok, protože pokles lotyšského vývozu zpomalil pokles vnější poptávky, nejistota spojená s Brexitem, klesající ceny dřeva na světových trzích a klesající zpětný vývoz. Vývoz zboží se vyrovnával na pokraji poklesu po celý rok, ale v roce 2019 byla hodnota vývozu zboží stále vyšší než v roce 2018 a zvýšila se o 0,4%, čímž dosáhla 12,8 miliardy EUR. Pozitivního růstu vývozu bylo dosaženo v posledním měsíci roku, kdy hodnota vývozu zboží vzrostla v prosinci loňského roku o 3,9% ve srovnání s prosincem předchozího roku.

Vzhledem k tomu, že více než 72% veškerého lotyšského zboží bylo vyvezeno do zemí EU v roce 2019, slabší růst hospodářství EU rovněž snížil objemy lotyšského vývozu do tohoto regionu. Druhým faktorem, který negativně ovlivnil hodnotu vývozu zboží a zejména vývozu dřeva, byl pokles cen dřeva. Pokles vývozu dřeva v prosinci i v předchozích měsících roku 2019 byl zaznamenán v několika zemích, konkrétně ve Velké Británii, Německu, Švédsku nebo na nejdůležitějších trzích s vývozem dřeva. V roce 2019 dosáhl lotyšský obrat zahraničního obchodu v běžných cenách 28,52 miliard EUR - o 14,7 milionu EUR, tj. o 0,1% méně než v roce 2018. Hodnota vývozu činila 12,8 miliardy EUR (nárůst o 52 milionů EUR nebo 0,4%), ale hodnota dovozu - 15,73 miliardy EUR (pokles o 66,7 milionu EUR nebo 0,4%).

Podkapitoly:

- 2.1. [Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo](#)
- 2.2. [Teritoriální struktura – postavení v \(k\) EU](#)
- 2.3. [Komoditní struktura](#)
- 2.4. [Zóny volného obchodu \(VT parky, investiční zóny\)](#)
- 2.5. [Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu \(odvětvová a teritoriální struktura\)](#)
- 2.6. [Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu \(omezení, pobídky pro investory\)](#)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance Lotyšské republiky (mld. EUR)

Rok	2016	2017	2018	2019
Vývoz	10,36	10,35	12,28	12,8
Dovoz	12,49	12,49	15,52	15,73
Obrat	22,85	22,85	27,80	28,52
Saldo	- 2,12	- 2,12	- 2,24	-2,93

Zdroj: Národní statistický úřad Lotyšska, duben 2020

Nejdůležitější změny ve vývozu v prosinci 2019 ve srovnání s prosincem 2018:

- vývoz rostlinných produktů vzrostl o více než 31 mil. EUR nebo 43,3%,
- vývoz potravinářských výrobků vzrostl o více než 21 mil. EUR nebo 22%,
- vývoz strojů, mechanických spotřebičů a elektrických zařízení vzrostl o více než 10,1 mil. EUR nebo 5,9%,
- vývoz dřeva a dřevařských výrobků klesl o 19,2 mil. EUR nebo 11,2% méně
- vývoz nerostných produktů klesl o 10,4 mil. EUR nebo 18,5% méně.

Nejdůležitější změny v dovozu v prosinci 2019 ve srovnání s prosincem 2018:

- dovoz vozidel a jejich vybavení vzrostl o více než 124,1 mil. EUR nebo 70,7%,
- dovozy strojů, mechanických zařízení a elektrických zařízení vzrostl o více než 15,2 mil. EUR nebo 5,6%,
- dovoz potravinářských výrobků vzrostl o více než 10,9 mil. EUR nebo 10,5%,
- dovozy základních kovů a předmětů z obecných kovů klesl o 21,9 mil. EUR nebo 21,6% méně.
- dovoz nerostných produktů klesl o 10,6 mil. EUR nebo 10,7% méně.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Hlavními obchodními partnery Lotyšska jsou země EU, na něž připadá okolo 75 % zbožových obchodních operací. Pořadí největších obchodních partnerů z členských států EU v zahraničním obchodě Lotyšska ukazuje následující tabulka. Podíl ostatních členských zemí EU na zahraničním obchodě Lotyšska nepřesahuje 5 %.

Podíl členských zemí EU na zahraničním obchodě Lotyšska (stav k prosinci 2019)

Dovoz		Vývoz	
Litva	16,2 %	Litva	16,4 %
Německo	10,9 %	Estonsko	11,4 %
Polsko	8,0 %	Německo	6,1 %

Estonsko	7,1 %	Švédsko	5,6 %
----------	-------	---------	-------

Zdroj: tradingeconomics.com/latvia

Pozn.: ČR se podílí na dovozu do Lotyšska 1,4% (celkově 19. místo v rámci zemí EU). Do ČR je vyváženo 1% objemu zboží a služeb (22. místo v rámci zemí EU)

2.3 Komoditní struktura

Lotyšsko patří k zemím s vysokým podílem služeb ve vývozu. V sektoru služeb zaujímá hlavní místo logistika a doprava, na které připadá cca 30 %.

Pokud jde o vývoz zboží, jsou z hlediska komoditní skladby pro lotyšský vývoz nosnými obory:

- dřevo, výrobky ze dřeva a dřevěné uhlí (15% z celku)
- elektrické spotřebiče a el. zařízení (10,7%)
- stroje a mechanická zařízení (7,1%)
- alkoholické a nealkoholické nápoje (6,2%)
- výrobky z obilnin (5,9%)
- pozemní vozidla a součásti (4,2 %)
- minerální paliva, ropa a ropné produkty (4,1 %)
- farmaceutické výrobky (3,5 %)
- ostatní druhy výroby

Komoditní struktura

Hlavní vývozní komodity Lotyšska v roce 2019

Název komodity	mil. EUR	% z celku
dřevo, dřevovýrobky a dřevěné uhlí	2243,2	15
elektrické spotřebiče a elektrická zařízení	1254,0	10,7
stroje a mechanická zařízení	993,2	7,1
pozemní vozidla a jejich součástí	704,3	4,2
minerální produkty	546,7	4,1
farmaceutické výrobky	438,5	3,5
obilí a zemědělské produkty	601,5	5,9
alkoholické a nealkoholické nápoje	627,0	6,2

výrobky ze železa a oceli	356,6	2,6
---------------------------	-------	-----

Zdroj : Statistický úřad Lotyšské republiky

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Lotyšsku jsou tyto zvláštní ekonomické zóny (ZEZ) a volné přístavy:

Liepāja ZEZ - <http://liepaja-sez.lv/>

Rezekne ZEZ - <http://www.rsez.lv/>

Volný přístav Rigy - <http://www.rop.lv/lv/>

Volný přístav Ventspilsu - <http://www.portofventspils.lv/lv/>

Latgale ZEZ - <https://lpr.gov.lv/lv/lsez/>

Z hlediska cel a daní není území zón považováno za vnitrostátní teritorium a jsou zde proto uplatňovány daňové úlevy; všechny tyto privilegované zóny nabízejí většinou investorům podobné pobídky, které ovšem nesmějí překročit hodnotu 50 % celkové hodnoty projektu.

Základem pobídkového systému pro společnosti operující v těchto zónách jsou:

- sleva u daně z nemovitosti ve výši 80 %
- 80% sleva na dani z příjmu právnických osob (základní sazba je 25 %)
- 80% sleva na dani z dividend, platů administrativního personálu a z poplatků za využívání intelektuálního vlastnictví
- DPH 0 % na většinu zboží včetně jeho skladování a služeb poskytovaných uvnitř volných zón
- osvobození od spotřební daně a od cel u výrobků přivážených ze zahraničí (třetích zemí) a vyvážených do zahraničí

Navzdory všem těmto příznivým podmínkám se zatím nepodařilo získat pro investování žádnou českou firmu.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Investice zahraničních investorů do základního kapitálu společností registrovaných v Lotyšsku se již čtvrtým rokem v řadě snížily - v roce 2019 o 186 milionů EUR, ale za posledních pět let již o 560 milionů EUR. Aktivita německých investorů v loňském roce umožnila nicméně udržet pokles v přijatelných mezích: v loňském roce totiž vzrostly investice německých investorů o 365,3 milionu. V důsledku toho objemy investorů z DE přesáhly půl miliardy eur (561 milionů eur), což je nejvíce za 30 let.

Tento růst byl založen hlavně na dvou německých investorech - Schwenk Zement Beteiligungen GmbH, který v loňském roce nabyl podíly ve společnosti Brocēnu cements, a Beteiligungen GmbH, která vlastní Lidl Latvija. Celkem tyto společnosti investovaly 106,5 milionu EUR.

K 1. lednu 2020 dosáhly kumulované přímé zahraniční investice do základního kapitálu lotyšských společností 6,97 miliard EUR, což je stejné jako v roce 2013. V loňském roce se počet společností registrovaných v Lotyšsku se zahraničním kapitálem snížil.

Investoři ze Švédska investovali nejvíce do základního kapitálu společností registrovaných v Lotyšsku - celkem 1,15 miliardy EUR. V loňském roce bylo saldo švédských investorů záporné o 189,1 mil. EUR.

Nizozemsko je z hlediska investic na druhém místě: 636,7 milionů EUR. V průběhu roku 2019 investoři z této země snížili své investice do kapitálu lotyšských společností o 5,9 milionu EUR, zatímco během posledních dvou let - téměř o 24 milionů EUR.

Investice z Ruska naopak zaznamenaly největší pokles. Podle údajů z 1. ledna 2020 investovalo do lotyšských společností 5 101 investorů z Ruské federace, celková výše investic klesla na 525,56 milionu EUR ze 708,3 mil. EUR.

V loňském roce se také snížil počet společností registrovaných v Lotyšsku, a to i se zahraničním kapitálem. Na oficiální úrovni v tomto ohledu nevznikají žádné obavy: zdá se, že to souvisí s vyloučením společností z obchodního rejstříku, které neposkytují účetní závěrky, které nezveřejnily jejich skutečné příjemce (shell companies). Mnoho odborníků však zdůrazňuje, že takový postup může souviset s odchodem nerezidentů z Lotyšska po zavedení přísnějších požadavků na jejich obchodní transakce. Banky začaly uzavírat jejich účty, v důsledku čehož investoři musely převést své podnikání do jiných zemí a likvidovat status právnické osoby v Lotyšsku.

V loňském roce (2019) bylo likvidováno několik tisíc společností se zahraničním kapitálem, protože nevyhlásily skutečné příjemce, což obecně snížilo nejen celkovou zahraniční investici do základního kapitálu společností registrovaných v Lotyšsku, ale také celkový počet společností se zahraničním kapitálem v Lotyšsku.

Největší investoři v LV – tabulka:

<https://www.lursoft.lv/lursoft-statistika/Lielakie-investori?id=7>

Rozdělení investorů po státech (ČR 20. místo) – tabulka:

<https://www.lursoft.lv/lursoft-statistika/Arvalstu-tieso-investiciju-sadalijums-pa-valstim?id=501>

Z odvětvového hlediska směřovaly investice přednostně do finančního sektoru (24,8 %), jiných služeb (23,8 %), do realit (12,6 %), zpracovatelského průmyslu (12,2 %), obchodu a turistických služeb (12,0 %), do stavebnictví (3,3 %), dalšího průmyslu (4,3 %), dopravy a skladování (3,3 %) a zemědělství (2,6 %).

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

V globálním ratingu Doing Business se Lotyšsko v tomto desetiletí pohybuje mezi 19. a 25. příčkou, v roce 2013 bylo na 25. místě a od roku 2014 se o několik míst lepší (v roce 2019 bylo LV na 19. pozici).

Korupce a především existence povážlivě silné stínové ekonomiky (např. v roce 2014 cca 23,5 % HDP) však zůstávají hlavními problémy z hlediska mezinárodního renomé země a působí jako brzda při rozhodování zahraničních investorů a firem vůbec.

Lotyšský trh je v zeměpisném i v některých dalších ohledech faktickým centrem regionu jižního Pobaltí, i když na roli tohoto "centra" aspirují i sousedé a rivalita mezi trojicí pobaltských zemí je nesporná. Lotyšsko nabízí příznivé podnikatelské prostředí a liberální ekonomickou politiku. Jako malá země s omezenými zdroji soukromého kapitálu si je Lotyšsko plně vědomo velké důležitosti přímých zahraničních investic pro svůj další ekonomický rozvoj. Toto vědomí vedlo vedení země k vytvoření přehledného a příznivého podnikatelského klimatu, jež patří k dlouhodobým prioritám lotyšských vlád.

"Zákon o zahraničních investicích v Lotyšsku", který byl přijat v listopadu 1991 a spolu s pozdějšími úpravami stanovil základní principy pro investování, je poměrně velmi rozsáhlý. V zásadě jsou harmonizovány požadavky na založení a provoz investičních společností v rámci EU. Dnešní legislativní rámec je extrémně liberální. Zahraniční investoři jsou plně zrovnoprávněni s domácími podnikateli od zakládání společnosti až po repatriaci zisků včetně výhodné a jednoduché daňové soustavy.

Od roku 1999 lotyšská vláda každoročně vypracovává tzv. "Akční plán zlepšení podnikatelského prostředí" ve spolupráci se zástupci místní podnikatelské sféry, zejména s Agenturou pro malé a střední podnikání a řemeslníky a s Národním hospodářským výborem. Dozor nad implementací "Akčního plánu zlepšení podnikatelského prostředí" vykonává Lotyšská investiční a rozvojová agentura "LIAA" (Latvian Investment and Development Agency), která je pověřena získáváním zahraničních investorů do Lotyšska a poskytováním potřebné podpory; služby LIAA jsou převážně placené. Na webových stránkách této agentury lze nalézt oborový adresář lotyšských firem.

Kontakt:

LIAA, Pērses iela 2, Rīga, Latvija, LV-1442, Latvia

Tel. +371 67039499

Fax +371 67039401

E-mail: liao@liao.gov.lv

Web: www.liao.gov.lv

[Akční plán zlepšení podnikatelského prostředí na roky 2020-2022](#) (- proklik na původní dokument LV vlády)

Prohlášení o zamýšlených činnostech kabinetu ministrů zahrnuje opatření k vytvoření nejlepšího podnikatelského prostředí v pobaltských státech, usnadnění byrokratických procesů pro malé a střední podniky a snížení administrativní zátěže a vytvoření motivujícího prostředí pro placení daní.

Aby bylo zajištěno vytvoření stále atraktivnějšího podnikatelského prostředí pro podnikatele a přitažlivost investic, ministerstvo hospodářství ve spolupráci s různými státními institucemi i nevládními organizacemi neustále pracuje na vývoji a realizaci opatření ke zlepšování podnikatelského prostředí.

Investiční společnosti podléhají národnímu doзору kapitálového trhu. V Lotyšsku je tento dozor prováděn Komisí pro finanční a kapitálový trh.

Lotyšská vláda udržuje dialog s Výborem zahraničních investorů Lotyšska, (založen v lednu 1997, tvořen zástupci největších zahraničních investorů) o zlepšování investičního prostředí. Podle Evropské banky pro obnovu a rozvoj má lotyšské podnikatelské prostředí jeden z nejnižších stupňů vládních zásahů a naopak jeden z nejvyšších stupňů ekonomické svobody v regionu střední a východní Evropy. Ani v nehlubší krizi nenastal velký odliv investorů a od konce roku 2010 zájem o Lotyšsko rostl až do roku 2013. V roce 2018 nastal v investiční sféře zlom v podobě rozsáhlých změn zákona o předcházení praní špinavých peněz a financování terorismu (v souvislosti s likvidací jedné z největších bank, ABVL), což mělo za následek odchod mnoha zahraničních investorů.

Za největší problém Lotyšska ve vztahu k zahraničním investorům bývá označován nedostatek kvalifikované pracovní síly a v neposlední řadě také dosud nedostatečně rozvinutá dopravní infrastruktura.

Pokud jde o státní podporu investic v Lotyšsku, lotyšskou prioritou je vytvořit příznivé prostředí pro podnikání a investování s důrazem na zboží a inovace s vysokou přidanou hodnotou; ne vždy se však daří tento záměr naplňovat. Jak v roce 2013, tak i v roce 2014 byly přijaty výrazné změny v daňovém systému. V roce 2013 vláda porušila slib o snížení daně z příjmu fyzických osob o 2 %. Vláda schválila hlavní směry Národní industriální politiky vypracované Ministerstvem hospodářství na období let 2014-2020. Cílem tohoto strategického materiálu je podpořit strukturální změny v lotyšské ekonomice, zvýšit význam průmyslu a výroby s vysokým podílem přidané hodnoty, modernizovat výrobu a služby a rozvíjet export.

V Lotyšsku jsou zejména vítány investice, které vytvářejí nová pracovní místa (v IT, špičkových technologiích a ve službách) či napomáhají zřizovat či obnovovat průmyslová odvětví s vysokým know-how a zvyšují tak lotyšskou produktivitu a exportní kapacity.

Lotyšská vláda zavedla velmi výhodná povolení a daňové pobídky pro velké, středně velké a malé investory. V tomto ohledu zaujímá Lotyšsko sedmé místo v Evropě z hlediska daňových lhůt (daňových zatížení). Lotyšsko má stále ještě relativně levnou a poměrně kvalifikovanou pracovní sílu a nízké daňové zatížení poskytující silné zázemí pro nové i existující společnosti i mnoho příležitostí pro investory.

Daňové úlevy

Od roku 2018 je daň z příjmu právnických osob v Lotyšsku placena pouze v době rozdělení zisku nebo v případech, kdy je zisk směřován jiným způsobem na takové náklady, které nezajišťují další rozvoj obchodní společnosti (například výdaje nesouvisející s hospodářskou činností, zvýšené úrokové platby, půjčky apod.). Na základě „Zákona o dani z příjmů právnických osob“ při velkých investičních projektech je možno uplatnit rychlejší odpisy při investování do základního majetku. Rovněž je možné převádět ztrátu po dobu dalších 5 let pro účely optimalizace daní. Podle uvedeného zákona může být místní samosprávou poskytnuta také daňová úleva na daň z nemovitosti do 90 % výšky sazby daně a 0 % DPH. Cla se samozřejmě netýkají investorů ze zemí EU a EHP.

Výrazné daňové úlevy jsou poskytovány ve speciálních ekonomických zónách (viz dále).

Granty (nenávratné finanční příspěvky):

Jako investiční stimul mohou sloužit granty (nenávratné finanční příspěvky) v rámci grantových schémat. Lotyšská Investiční a rozvojová agentura (LIAA) implementuje schéma modernizace podnikatelské infrastruktury, vývoje nových výrobků a technologií, rizikového kapitálu pro malé a střední podniky, pro zvyšování vzdělání zaměstnanců a rozvoje podnikání v méně rozvinutých oblastech.

Příspěvky na vytvoření pracovního místa:

Tyto příspěvky může zaměstnavatel získat v případě zaměstnání nezaměstnaných osob podáním projektu na [Lotyšský úřad práce](#); projekty na vytvoření pracovních míst jsou pak posuzovány na základě stanovených kritérií.

Pronájem či prodej nemovitosti za cenu nižší než je tržní:

Samosprávy mohou investorovi pronajmout či prodat nemovitost za cenu nižší než je tržní cena v případě, že chtějí podpořit rozhodnutí o investování. Některá lotyšská města iniciovala vznik vlastních průmyslových zón, jejichž využití za výhodných podmínek nabízejí potenciálním investorům.

---

3. Vztahy země s EU

Lotyšsko je členským státem Evropské unie od 1. 5. 2004 (vstoupilo spolu s ČR); od 1. 1. 2014 je také součástí eurozóny. Obyvatelé země jsou většinou velmi eurooptimističtí, i když k řadě jevů zaujímají i vcelku kritická stanoviska. Nejužší a velmi intenzivní kontakty má Lotyšsko s baltskými a skandinávskými sousedy, ale také s Německem, Nizozemskem a Velkou Británií, kde má početnou diasporu. Ruskojazyčná část populace více tíhne ke spolupráci s východními postsovětskými partnery.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

V Rize sídlí zastoupení Evropské komise a Informační kancelář Evropského parlamentu.

Hlavním cílem zastoupení EK v LV je:

- informovat veřejnost o dopadech politiky EU na obyvatele Lotyšska;
- poskytovat informace o EU lotyšské vládě a dalším institucím i ostatním zájemcům;
- poskytovat informace tisku a médiím o vývoji a směřování politiky EU;
- komunikovat s Lotyšskem jménem EK;
- informovat EK v Bruselu o politickém, ekonomickém a sociálním vývoji v Lotyšsku.

Zastoupení Evropské komise v Lotyšsku

Eiropas Savienības Māja, Aspazijas bulv. 28, Rīga, LV-1050, Latvija / Latvia

Tel.: +371 67085400

Fax: +371 67085448

E-mail: comm-rep-latvia@ec.europa.eu

Web: http://ec.europa.eu/latvia/index_lv.htm

Twitter: @EiropasKomisija

Informační kancelář Evropského parlamentu v Lotyšsku

EP Information Office, Aspazijas bulv. 28, LV-1050 Rīga, Latvia / Latvija

Tel.: +371/6708 54 60

Fax: +371/6708 54 70

Web: <http://www.europarl.lv/>

V Lotyšsku též sídlí evropská agentura **BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications)**

Z. A. Meierovica bulv. 14, LV-1050 Rīga

www.berec.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Lotyšsko, coby členská země EU, realizuje obchodní politiku a aplikuje celní pravidla EU (byla uskutečněna harmonizace celních pravidel s předpisy EU).

EU je nejvýznamnějším obchodním partnerem Lotyšska. Podle nejnovějších údajů export Lotyšska do zemí EU tvoří 67,4 % a import 71,8 % z celkového objemu.

Lotyšsko je součástí Evropské celní a daňové unie (European Taxation and Customs Union) a jednotného evropského trhu. Celní systém EU se řídí především:

- Evropským celním zákoníkem dle nařízení Evropské rady (ER) č. 2913/9, implementováno nařízením Evropské komise (EK) č. 2454/93;
- Nařízením ER č. 918/83, které zakládá a sjednocuje systém úlev z celních poplatků;
- Nařízením ER č. 2658/87, které zřizuje/zavádí závazný tarif statistického označení stejně jako Společný celní tarif.

Celní režim dále regulují mezinárodní smlouvy, mj. Rámcová dohoda o tarifech a obchodu (GATT), Dohoda o harmonizaci jakosti komodit a kódovacího systému, Dohoda TIR a Dohoda o dočasném dovozu a vývozu ATA.

Přijatá zákonná opatření odpovídají pravidlům a zásadám přijatým GATT/WTO, jejímž je Lotyšsko členem od února 1999.

Do obchodu se zeměmi EU se promítly následující změny:

- většina celních bariér byla odstraněna a tím byly odstraněny i všechny celní procedury v rámci jednotného trhu;
- s výjimkou některých limitů týkajících se individuálních osob (allowances for individual travellers), která zůstávají v platnosti, dokud nebude transformováno celé evropské právo, žádná kvantitativní omezení již neexistují;
- DPH, nepřímé daně a speciální daně již nejsou považovány za celní poplatky;
- Vyhlášky lotyšských celních úřadů ohledně původu zboží (BOI) nebo splnění podmínek sazebníku (tariff code; BOI) jsou platné po celé EU;
- využívá se NCTS (New Computerized Transit System) umožňující jak firmám, tak celním úřadům sledovat a kontrolovat pohyb zboží elektronickou cestou.

Zahraněční obchod Lotyšska ve faktických cenách (prosinec 2019)

	Export		Import	
	mil. EUR	% z celkového objemu	mil. EUR	% z celkového objemu
Celkem	1013,0	100	1383,4	100
Státy EU	682,5	67,4	993,1	71,8
Státy eurozóny	476,9	47,1	737,9	53,3
Státy SNS	155,8	15,4	109,2	7,9
Ostatní státy	174,7	17,2	281,1	20,3

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Lotyšsko již od předvstupní fáze svého přibližování k členství v Evropské unii využívalo a dosud využívá dostupné zdroje z unijních fondů, zejména z Fondu soudržnosti (CF), z Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF). Na kofinancování projektů, směřujících do nejrůznějších oblastí, včetně projektů komunální politiky a občanské vybavenosti, je v jednotlivých rozpočtech (vč. municipalitních) vždy pamatováno příslušnými částkami.

Implementační agenturou pro administraci unijních finančních nástrojů je Lotyšská investiční a rozvojová agentura ([LIAA](#)). Poskytuje informace o existujících a plánovaných aktivitách, zajišťuje příjem přihlášek do různých projektů, vyhodnocuje je, uzavírá smlouvy a dohlíží na plnění podmínek projektu.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Českou republiku spojují s Lotyšskem vedle obdobných historických tradic, zkušeností a kulturních vazeb také blízké politické a bezpečnostní cíle a především tradiční úzká hospodářská a obchodní spolupráce. Lotyšsko je stejně jako Česká republika výrazně proexportně orientovanou, otevřenou ekonomikou, obě země jsou silně zainteresované na posilování mezinárodní konkurenceschopnosti svých firem, na rozvoji exportních kapacit, na provádění inovací, vzdělanostních programů a realizaci efektivních zahraničních investic.

Obchodně ekonomické vztahy mezi Českou republikou a Lotyšskem se od 1. 5. 2004 uskutečňují v podmínkách jednotného, prakticky bezbariérového trhu Evropské unie. Od společného začlenění do EU nebyly ve vzájemném obchodu vytvořeny žádné nové překážky a i díky tomu objemy výměny trvale rostou.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

K významnému rozvoji česko-lotyšských obchodně-ekonomických vztahů došlo po společném vstupu obou zemí do EU v roce 2004. Postupně narůstající vzájemný obchod byl v roce 2008 nepříznivě ovlivněn finanční a hospodářskou krizí, která hluboce poznamenala lotyšskou ekonomiku. Koncem roku 2010 nabrala obchodní výměna opět novou dynamiku a v tomto trendu pokračuje. V roce 2019 byl obrat vzájemného obchodu ve výši 367,5 mil. EUR.

Obchodní výměna mezi ČR a Lotyšskem za posledních 5 let

(mil.EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz (z ČR do LV)	229,1	241,24	241,93	255,47	259,64
Dovoz (z LV do ČR))	84,7	104,15	117,77	109,88	107,94
Obrat	313,8	345,39	359,8	365,35	367,58
Bilance	144,4	137,09	124,16	145,58	151,7

Zdroj : ČSÚ

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Vzájemný česko-lotyšský obchod zbožím tvoří tisíce položek napříč prakticky všemi sektory našich ekonomik, do obchodu jsou na obou stranách zapojeny stovky firem. Po desítky let představují v Lotyšsku "vlajkové" výrobky z ČR dopravní prostředky - osobní vozy z mladoboleslavské Škodovky, trolejbusy a tramvaje z plzeňských závodů Škoda

Electric a Škoda Transportation, modernizované posunovací lokomotivy aj. V roce 2019 byl podepsán rekordní kontrakt na dodávku příměstských vlaků, které pro Lotyšsko vyrobí další firma ze skupiny Škoda Transportation Group, Škoda Vagonka. Kromě této komoditní stálice lze ale hlavně v posledních letech pozorovat značné proměny ve zbožové náplni vývozu i dovozu; v obchodu se stále výrazněji prosazují tzv. nové obory a výrobky s vysokým podílem přidané hodnoty.

Jestliže v předkrizovém období byla výměna poznamenána nepřiměřeným záporným saldem na lotyšské straně bilance, pak v posledních letech se Lotyšsku daří tuto nepříznivou disbalanci do jisté míry překonávat zrychleným tempem vývozu do ČR a také přebytkem v bilanci služeb.

Deset nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

SITC č.	Název zbožové skupiny SITC	Vývoz (tis EUR)		Dovoz (tis EUR)	
		2018	2019	2018	2019
1	Potraviny a živá zvířata	11.517	9.637	17.615	14.611
2	Nápoje a tabák	7.938	8.049	1.049	521
3	Suroviny nepoživatelné, bez paliv	7.116	3.580	6.968	2.304
4	Minerální paliva, mazadla a příbuzné materiály	905	817	3.924	3.946
5	Živočišné a rostlinné tuky a oleje	13	29	131	
6	Chemikálie	21.542	25.773	13.767	15.100
7	Tržní výrobky tříděné hl. podle druhu materiálu	47.738	46.943	25.524	25.270
8	Stroje a přepravní zařízení	127.113	130.684	22.244	24.380
9	Průmyslové spotřební zboží	31.409	33.877	18.664	21.804

10	Nespecifikováno	181	251		
----	-----------------	-----	-----	--	--

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

V roce 2019 činil lotyšský vývoz služeb do České republiky 25 milionů EUR, což bylo o 39% více než v roce 2018. Dovoz služeb činil 30 milionů EUR, což ve srovnání s rokem 2018 znamená snížení o 23%.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Pět největších českých investorů v Lotyšsku v roce 2019

Č.poč.	Společnost	Investor	Objem investic (EUR)	Datum
1.	KKB Real Estate, SIA	VIG FUND, a.s.	17,597,200.00	13.12.2019
2.	ENERCOM PLUS, SIA	WIND FORCE s.r.o.	8,701,286.00	23.12.2019
3.	Media Up, SIA	Blutex Group s.r.o.	8,356,250.00	07.04.2019
4.	Nexis Fibers, SIA	Fibers investment a.s.	5,230,644.00	26.03.2019
5.	Nexis Fibers, SIA	ITS Private Investments, a.s.	5,230,644.00	07.08.2019

Zdroj: www.lursoft.lv

Na konci roku 2019 činila kumulovaná hodnota PZI (přímých zahraničních investic) České republiky v Lotyšsku 66 mil. EUR; kumulovaná hodnota PZI LV v ČR činila 4 mil. EUR.

Kumulované přímé zahraniční investice z ČR do Lotyšska

- Kultura, rekreace, zábava 64 %
- Obchod 17 %
- Administrativní služby 3 %
- Obchod s nemovitostmi 1 %
- Ostatní 15 %

Zdroj: LIAA

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Bilaterální vztahy mezi Českou republikou a Lotyšskou republikou jsou velmi dobré, mezi oběma zeměmi neexistují otevřené problémy. Naopak mají mnoho společných zájmů, které prosazují v rámci členství v EU a NATO.

Ve vzájemných vztazích jsou platné následující smlouvy:

- Dohoda o zamezení dvojímu zdanění podepsaná 25. 10. 1994 v Rize
- Dohoda o ochraně a podpoře investic podepsaná 25. 10. 1994 v Rize (a navazující dohody)
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o mezinárodní silniční dopravě podepsaná v Budapešti 29. 5. 1996;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o letecké dopravě podepsaná 11. 5. 1999 v Praze
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Lotyšské republiky o výměně informací a spolupráci v oblasti obranného výzkumu a vývoje (Praha 31. 3. 1999)
- Dohoda ministerstev obrany České republiky a Lotyšské republiky o průmyslové spolupráci v oblasti obrany (Riga 21. 6. 2000)
- Dohoda mezi Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem pro ochranu životního prostředí a místní rozvoj Lotyšské republiky o spolupráci v oblasti turistiky (Riga, 11. 5. 2001)
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem vzdělávání a vědy Lotyšské republiky na období 2012-2015 o vzájemné spolupráci (Riga, 31. 1. 2012) - pozn.: dohoda trvá; na další období by měl být uzavřen nový prováděcí protokol
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o spolupráci v boji proti terorismu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizovanému zločinu podepsaná 14.11.2000 v Praze
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o vzájemné ochraně utajovaných skutečností podepsaná 16.10.2000 v Praze
- Dohoda mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Lotyšské republiky o spolupráci v oblasti zemědělství podepsaná 1.11.1999 v Rize
- Dohoda mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Lotyšské republiky o spolupráci v oblasti obrany a vojenských vztahů podepsaná 23.10.2009 v Bratislavě
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Lotyšské republiky o spolupráci v oblasti vojenské geografie podepsané 7.12.2006 v Rize
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Lotyšské republiky o ochraně utajovaných vojenských skutečností podepsaná 10.5.1999 v Praze
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o spolupráci v oblasti kultury podepsaná 10.5.1999 v Praze
- Smlouva mezi Českou republikou a Lotyšskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (25.10.1999, Riga)

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika a Lotyšsko jako členské země EU si navzájem neposkytují rozvojovou spolupráci.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Obchod ČR a Lotyšska je strukturálně velmi široký a dlouhodobě roste.

Z hlediska stávajících aktivit českých exportérů a reálných potřeb lotyšské ekonomiky mezi perspektivní obory budou patřit technologie na ochranu životního prostředí, dopravní prostředky pro veřejnou dopravu a produkty zbrojního a bezpečnostního průmyslu.

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Dlouhodobým výrazným rysem obchodu ČR s Lotyšskem je široké spektrum zboží výměny. Za perspektivní obory lze považovat níže uvedené (v nichž se již většinou některé české firmy uplatnily a jiné o to usilují, jak je zřejmé z poznatků ZÚ, ZK CzechTrade i oborových svazů a komor).

Sektorové příležitosti:

- chemický průmysl
- dřevozpracující průmysl
- potravinářský průmysl
- energetika
- kovozpracující průmysl
- dopravní strojírenství
- životní prostředí
- zbrojní/obrný průmysl
- zdravotnictví a tzv. živé vědy (life sciences), farmacie
- zemědělský průmysl
- stavební průmysl
- cestovní ruch

Podporou a získáváním zahraničních investorů do Lotyšska se zabývá státní [Lotyšská investiční a rozvojová agentura](#) (LIAA), která investorům poskytuje základní servis a informace

Národní rozvojové programy

Nejdůležitější ekonomické cíle lotyšské vlády jsou obsaženy v Národních programech (NP), což jsou krátkodobé a střednědobé programy stanovující způsob rozvoje jednotlivých oblastí včetně harmonogramu realizace a způsobu financování. Provádění NP je upraveno vládní vyhláškou.

Bližší informace a znění národních programů lze nalézt na internetových stránkách [Ministerstva hospodářství](#) nebo [Lotyšské investiční a rozvojové agentury](#).

[Aktuální sektorové příležitosti pro Lotyšsko](#)

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2 Kalendář akcí

V lotyšské metropoli Rize se ve výstavním centru v Kipsale v průběhu každého roku koná několik desítek výstav a veletrhů. Níže je uveden seznam nejvýznamnějších veletrhů v druhé polovině roku 2020, které by mohly oslovit české firmy.

- září **Riga Food** (25. mezinárodní veletrh zaměřený na potravinářský průmysl)
- září **MEDBALICA** (13. mezinárodní veletrh zaměřený na farmaceutické, medicínské technologie a stomatologickou techniku)
- říjen **BALTIC FURNITURE** (Mezinárodní veletrh nábytku a designového osvětlení interiérů)
- listopad **TECHINDUSTRY** (mezinárodní strojírenský veletrh)

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

V této kapitole jsou shrnuty praktické rady pro zájemce o obchod a podnikání s Lotyšskem. Vzhledem k častým změnám pravidel a předpisů v této oblasti doporučujeme případným zájemcům, aby nahlédli i do webových stránek níže uvedených příslušných institucí.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

V Lotyšsku platí obchodní právo, které odpovídá předpisům EU.

Distribuce je zcela liberalizována. Hlavním kanálem pro prodej jsou velkoobchodní firmy, prodejní řetězce a obchodní domy, kterých v poslední době rychle přibývá zejména v Rize i jiných větších městech.

Využití místních zástupců je jednou z neefektivnějších cest k úspěchu, což potvrzují i zkušenosti českých firem působících na lotyšském trhu. Místní zástupce na rozdíl od zahraničního podnikatele zná dobře zdejší prostředí. Mnohdy navíc disponuje kontakty na země regionu Severní Evropy a Rusko, což může přispět i k prodeji zboží na další trhy. Při vybírání místního zástupce je ovšem třeba postupovat obezřetně a neukvapovat se s udělováním exkluzivního zastupování před důkladným prozkoumáním místního trhu. Je také třeba se zástupcem udržovat aktivní kontakt a sledovat jeho obchodní výsledky.

Jak vyhledat partnera v Lotyšsku:

S ohledem na specifika lotyšského trhu nejde o zcela jednoduchou záležitost, ale jde často o běh na dlouhou trať. Lotyšský trh je vyspělý, žádáno je především značkové zboží nebo zboží s jinými konkurenčními specifiky, jako je např. nízká cena, novost produktu, doprovodné služby (reklama) apod.

Obvyklé a možné jsou zejména tyto postupy:

- vyhledat si partnera sám s využitím níže uvedených zdrojů informací
- využít služeb zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Rize, tel: + 371 675 083 71
- kontaktovat ZÚ Riga (e-mail: commerce_riga@mzv.cz)

Vzhledem k charakteru zdejšího trhu a na základě zkušeností lze jako optimální cestu doporučit upřesnění postupů a plánů podle bodu 1, a poté využít služeb agentury CzechTrade, která za velmi výhodné (státem dotované) ceny zajistí řadu úkonů typu marketingové studie, sjednání schůzek s partnery, pomoc při účasti na výstavách a veletrzích apod.

Pokud chcete vyhledat partnera sami, doporučujeme následující postup:

- prohlédnout internetovou stránku zastupitelského úřadu www.mzv.cz/riga, kde je možno nalézt praktické informace, základní přehled o Lotyšsku a další užitečné odkazy;
- projít přehled internetových adres v 7. kapitole STI, ale rovněž i průběžně v textu podle tematiky jednotlivých kapitol. Jsou zde informace o "Doing Business in Latvia" v anglické verzi, rejstříku firem, kde a s kým řešit založení firmy v Lotyšsku, daňové otázky a další;
- seznámit se s nabídkou státní agentury na podporu obchodu v Lotyšsku LIAA (Latvian Development and Investment Agency). Na webové stránce www.liaa.gov.lv je možné nalézt kontakty na partnery podle požadovaného druhu zboží nebo služby; samotná agentura však službu vyhledání partnera neposkytuje.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Lotyšsko je od 1. 5. 2004 je členskou zemí EU a tudíž realizuje obchodní politiku a aplikuje celní pravidla EU (byla uskutečněna harmonizace celních pravidel s předpisy EU).

Lotyšsko je součástí Evropské celní a daňové unie (European Taxation and Customs Union) a jednotného evropského trhu.

Celní režim se dále řídí mezinárodními smlouvami včetně Rámcové dohody o tarifech a obchodu (GATT), Dohodou o harmonizaci jakosti komodit a kódovacího systému, Dohodou TIR a Dohodou o dočasném dovozu a vývozu ATA.

Přijátá zákonná opatření odpovídají pravidlům a zásadám přijatým GATT/WTO, jejímž je Lotyšsko členem od února 1999.

Od 1. 5. 2004 může Lotyšsko využívat výhody plynoucí z obchodních dohod mezi EU a třetími zeměmi. (EU má uzavřeny dohody o volném obchodu s následujícími státy: se zeměmi Evropské zóny volného obchodu EFTA - Norsko, Švýcarsko, Island a Lichtenštejnsko, dále s Mexikem, Marokem, Tuniskem, Tureckem, Izraelem a Jordánskem).

Celní poplatky jsou splatné v zemi vstupu, kde je dováženo zboží procleno pro pohyb uvnitř společenství (EU).

Certifikáty o původu vydané mezi Lotyšskem a třetími zeměmi zůstávají v platnosti, pouze pokud nejsou v protikladu s preferenčními dohodami EU (které neurčí překážku), pokud byly vydány před vstupem do EU nebo pokud byly oznámeny celním úřadům před 1. 9. 2004. Osvědčení zůstávají v platnosti do 3 let a zaručují nakládání podle preferenčních tarifů (preferential tariff treatment), umožňují přitom zproštění tohoto zboží od celních poplatků.

Se vstupem do EU 1. 5. 2004 již není uplatňována ochrana obchodu na národní bázi, ale v platnost vstoupila všechna opatření EU na ochranu obchodu.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Založit novou společnost z právního hlediska není problém. Tento úkon lze zadat specializovaným advokátním kancelářím či je možno využít služeb a informací hospodářské komory a lotyšské rozvojové agentury. Předložené žádosti o zaregistrování a další dokumenty mají být prověřeny během pěti dnů. Každá firma podnikající v Lotyšsku musí být registrovaná v [Registru firem Lotyšské republiky](#), činnost nezaregistrovaných firem je zakázána. Rovněž pobočky firem a zastoupení musí být registrovány. Pro zahájení registrace je nutno složit registrační poplatek. Teprve po zaregistrování má firma plnou právní moc a statut. Oficiálně musí být odpověď na žádost o registraci poskytnuta do 30 dnů od podání žádosti, v praxi je však běžná lhůta vyřízení 14 dní. Jestliže do 30 dnů firma neobdrží zamítavou odpověď, může se

považovat za zaregistrovanou. V případě odmítnutí je možno se odvolat k soudu.

Nejběžnějším typem společnost je společnost s ručením omezeným. Druhou nejčastěji přihlášenou formou podnikání je živnostenské oprávnění.

Vzhledem k velmi jednoduchému daňovému právu v Lotyšsku odpadá mnoho byrokratických překážek a též investice s relativně nízkou kapitalizací mohou být profitující.

Pro založení firmy v Lotyšsku musí být splněny následující **primární předpoklady**:

- adresa firmy v Lotyšsku
- vedoucí kanceláře - občan EU (vč. ČR), musí mít však adresu pobytu v Lotyšsku
- na daňovém úřadě musí být přiděleno mezinárodní daňové číslo

Firma může mít i 100% podíl zahraničního kapitálu.

Pro zaregistrování společnosti s ručením omezeným je nutno předkládat tyto **dokumenty**:

- žádost o zaregistrování na zvláštním formuláři;
- chartu (stanovy) popisující právní status, strukturu kapitálu a další zákonem požadované informace;
- smlouvu o založení firmy mezi vlastníky (pouze je-li vlastníků více);
- záznam ze zakládajícího zasedání, obsahující rozhodnutí o založení firmy a odsouhlasení stanov. Je-li jediným vlastníkem zahraniční firma, předkládá se místo charty;
- rozhodnutí správní rady, pokud jde o dceřinnou společnost;
- seznam hmotných investic či doklad potvrzující složení počátečního kapitálu vydaný lotyšskou bankou;
- dokument dokládající oficiální adresu společnosti (nájemní smlouva, potvrzení vlastníka);
- seznam osob oprávněných podepisovat jménem firmy;
- seznam kapitálových podílů (ne v případě jediného vlastníka);
- potvrzení o úhradě poplatků za registraci a oficiální vydání;
- speciální licenci (je-li vyžadována zákonem - bankovníctví, lékařská praxe apod.);
- informace o zakladateli (u zahraničního subjektu ověřenou kopií potvrzení o registraci);
- bankovní reference; (v případě fyzické osoby – předkládají se údaje z cestovního pasu a jeho kopie);
- potvrzení o oprávnění (plnou moc pro osobu předkládající doklady)

Všechny zahraniční dokumenty musí být notářsky ověřeny a legalizovány apostilou, kterou uděluje MZV ČR (nikoliv ZÚ). Dokumenty musí být v lotyšském jazyce či s ověřeným překladem.

Další formy registrovaných společností:

- stálé zastoupení sloužící ke komerčním účelům;
- stálé zastoupení k nekomerčním účelům.

Tyto druhy společností je také nutno zaregistrovat. Pro registraci s. r. o. se předkládá menší počet dokumentů.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Osvědčenou formou propagace jsou reklamy v televizi a rozhlasu, inzerce v denním a odborném tisku, na internetu, i využívání billboardů a reklamních ploch. Vhodnou formou propagace je účast na místních veletrzích a výstavách (např. největší veletrhy Riga Food, BaltTour, workshopy a konference aj.). Je možné i výhodně vstupovat na trh společně v rámci

skupiny firem předkládajících komplexní nabídku – v rámci tzv. aliancí. Při pronikání na trh se doporučuje využívat zkušeností na trhu již působících firem a komplexních služeb reklamních a propagačních agentur, kterých je na lotyšském reklamním trhu již dostatek. Stejně tak lze využít placených služeb ZK CzechTrade.

Po dohodě se ZÚ je možné rovněž zprostředkovat reklamu během akcí prezentujících českou kulturu.

Základní propagaci může sloužit i využití oficiálních periodik Lotyšské investiční a rozvojové agentury (LIAA) a Lotyšské obchodní a průmyslové komory a periodika některých dalších institucí.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Tato oblast je regulována celou řadou zákonů. Legislativa po vstupu Lotyšska do EU převzala pro oblast ochrany duševního vlastnictví evropské standardy. Základem je Zákon o autorských právech, který byl schválen v lotyšském parlamentu v dubnu 2000 a vstoupil v platnost v květnu 2000.

Objekty autorských práv:

- Literární díla
- Dramatická díla, scénáře, audiovizuální a literární projekty
- Choreografická díla
- Hudební díla s textem nebo bez textu
- Audiovizuální díla
- Kresby, malířská, grafická a sochařská díla
- Díla užitého umění, dekorace a scénografická díla
- Designová díla
- Fotografická díla
- Náměty týkající se budov, staveb, architektury, parků, úpravy krajiny
- Geografické mapy, plány, náměty, plastické topografické práce
- Další autorská díla

Dalšími legislativními akty v této oblasti jsou Zákon o ochranných známkách a Zákon o průmyslových patentech.

Kromě toho v Lotyšsku existují tzv. vedlejší práva – práva interpretů, producentů zvukových záznamů (fonogramů) a filmů a práva rozhlasových organizací.

V lednu 2006 zahájila svoji činnost Rada pro intelektuální (duševní) vlastnictví, jejímž úkolem je vytváření strategie a politiky v oblasti duševního vlastnictví v Lotyšsku, vypracování plánů, doporučení a ochrana práv duševního vlastnictví. Zasedání Rady řídí předseda vlády; členy Rady jsou dále ministři spravedlnosti, kultury, zemědělství, ekonomiky, školství a vědy, vnitra, financí; dále generální prokurátor a zástupce vysokého školství. Schůze Rady se konají minimálně 2x ročně. Pro zajištění průběžné agendy byl zřízen sekretariát Rady a vytvořena skupina stálých expertů složená ze zástupců státních institucí a nevládních organizací, úkolem skupiny je projednávat problémy spojené s oblastí duševního vlastnictví.

Ačkoliv je legislativně ochrana práv zajištěna, v praxi existuje celá řada problémů. Poměrně často dochází k překračování právních mezí v této oblasti (např. kopírování CD, filmů, textilií, hraček aj.). Vzhledem k tomu, že Lotyšsko je tranzitní zemí, dostávají se do země falzifikáty z Číny, Ruska a jiných zemí.

Podle informací Ministerstva kultury se případy porušování práv duševního vlastnictví řeší na základě

meziinstitucionálních smluv.

6.6 Trh veřejných zakázek

Trh veřejných zakázek je v Lotyšsku upraven Zákonem o veřejných zakázkách. Zadávání veřejných zakázek zastřešuje **Úřad veřejných zakázek** (Iepirkumu Uzraudzības Birojs) – www.iub.gov.lv

O zakázkách informuje především denní tisk, pravidelně jsou zveřejňovány v oficiálním lotyšském věstníku **Latvijas Vēstnesis** a otiskována v **Official journal of the European Union** (oficiální periodikum EU).

Všechna výběrová řízení jsou rovněž zveřejňována na internetu na adresách:

- Procurement Agency – [http://www.iub.gov.lv/](http://www.iub.gov.lv)
- Elektronisko Iepirkumu Sistēma - <https://www.eis.gov.lv/> - přehled a podmínky veřejných zakázek
- International Journal of EU – <http://ted.europa.eu/>
- Ministry of the Environment – <http://www.vidm.gov.lv/>
- www.fm.gov.lv/pps

Příhláška do tendru a předání tendrových podmínek bývá většinou podmiňováno zaplacením poplatku. Při placení, vyzvednutí i odeslání tendrových materiálů může být českým firmám nápomocna kancelář CzechTrade v Rize.

Na financování vypsanych tendrů se často podílejí mezinárodní banky (IBRD, EBRD), IMF či je využíváno podpůrných programů EU (Kohezní fond aj.).

Dosavadní zkušenosti českých podnikatelských subjektů ukazují, že je možno vyhrát tendr i samostatně (ŠkodaElectric; Škoda Vagonka), jindy je výhodnější účast prostřednictvím zastoupení (firma CBR); doporučuje se však i spojit se s lotyšským partnerem, který má výhodu při přípravě tendru - má lepší a „správné“ kontakty a zná lépe místní podmínky a zvyky (tendry v oblasti životního prostředí, ekologické autobusy).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Základními podnikatelskými normami v Lotyšsku jsou kromě Ústavy (Satversme) především Obchodní zákoník, Občanský zákoník a normy EU.

Spory je možno řešit u rozhodčího soudu při Lotyšské obchodní a průmyslové komoře. Další variantou je obrátit se na specializovanou advokátní kancelář. Jednání s úřady a vyřizování příslušných záležitostí bývá někdy zdlouhavé. Nejsou-li do sporu zapojeny subjekty z třetích zemí, je možné pokusit se v první fázi o mimosoudní urovnání v rámci unijního systému SOLVIT.

Soudní systém v Lotyšsku má tři úrovně. Spory jsou řešeny od úrovně místních orgánů přes okresní až po nejvyšší soud.

Podmínky na místním trhu v podstatě plně odpovídají právnímu prostředí EU, slabými stránkami je pracovní právo a korupce, která je spolu s "šedou" (stínovou) ekonomikou jedním z negativních doprovodných jevů lotyšského podnikatelského prostředí.

Konkrétní případy v Lotyšsku prověřuje Úřad pro boj s korupcí – [KNAB](http://www.knab.lv).

V Lotyšsku se v rostoucí míře projevuje tendence plateb „cash“ v zájmu ušetření výdajů za bankovní poplatky. Obchodníci často odmítají platební karty a vysvětlují to technickými problémy. V důsledku zvýšení daní se tak značné množství obchodníků (typické zvláště pro maloobchod) uchyluje "do stínu", aby se vyhnulo povinnosti platit daně; tím se zvyšuje tzv. „šedý obrat“ na úkor finančních prostředků, které by za normálních podmínek plynuly do státní pokladny.

Kromě těchto negativních jevů jsou na lotyšském trhu podmínky jsou podobné jako v ČR. Problémy vyplývají především ze skutečnosti, že Lotyšsko je relativně mladou transformující se tržní ekonomikou. Projevují se zde mj. nedostatečné finanční zdroje, zvýšená potřeba investic, ne vždy přehledná situace vzhledem k rychlému vývoji a změnám v legislativě, projevy byrokracie atd. Lotyšská vláda vyvíjí úsilí na odstraňování těchto jevů (prostřednictvím KNAB aj).

ČR má s Lotyšskem uzavřenu dohodu o ochraně a podpoře investic Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Lotyšské republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Riga, 25. 10. 1994).

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Obchodní jednání je možno vést po celý rok s výjimkou měsíců července a srpna, které jsou obdobím hlavních dovolených v zemi.

Je zvykem používat v oslovení křestní jména, a to prakticky hned od prvního okamžiku navázání kontaktu; tituly se používají zřídka.

Lotyši jsou zpravidla zvyklí chodit později spát a také později vstávat, obědvají obvykle mezi 12:30 a 14 h.

Velkou výhodou je nalezení obchodního partnera, který disponuje kontakty na orgány státní či místní správy. Je třeba počítat s přetrvávajícími byrokratickými omezeními a návyky.

Mnohem častěji než v ČR se v Lotyšsku dávají květiny (i mužům), při návštěvě jsou pravidlem. Ženy se v lotyšské společnosti těší viditelně váženému postavení a také často zaujímají nejvyšší politické posty.

Malé zpoždění je spíše pravidlem než výjimkou a bývá tudíž i z druhé strany tolerováno (dopravní situace v hlavním městě Rize), přesto se doporučuje chodit na schůzky včas.

Oficiálním jazykem je lotyština, která patří k samostatné baltské větvi indoevropských jazyků. Zajímavostí je, že lotyština převzala z češtiny v rámci gramatické reformy používání čárek a háčků.

Historicky převládaly na území Lotyšska v souvislosti s politickou nadvládou dva jazyky – němčina a ruština. Výuce lotyšského jazyka a rozvoji lotyšské kultury proto vláda věnuje mimořádnou pozornost.

Většina obyvatel Lotyšska (zejména střední a starší generace) ovládá ruštinu. Mladší generace a pracovníci veřejné správy, státních orgánů a institucí, služeb a oblasti cestovního ruchu většinou ovládají angličtinu; méně je používána němčina a další světové jazyky.

Hlavním státním svátkem Lotyšska je 18. listopad – vyhlášení nezávislé Lotyšské republiky v roce 1918. Druhým nejdůležitějším svátkem je 4. květen – den obnovení lotyšské nezávislosti v r. 1990.

Lotyšské svátky, které jsou dny pracovního klidu:

- 1. leden – Nový rok
- Velký pátek a Velikonoční pondělí
- 1. květen – Svátek práce
- 4. květen – Den obnovení lotyšské nezávislosti v r. 1990
- 23. červen – Lígo (letní slunovrat)
- 24. červen – Jánis (letní slunovrat)
- 18. listopad - Vyhlášení nezávislé Lotyšské republiky v roce 1918
- 24. prosinec
- 25. prosinec – 1. svátek vánoční
- 26. prosinec – 2. svátek vánoční
- 31. prosinec

Běžná pracovní doba je 8 hodin.

Pracovní doba v úřadech začíná nejčastěji v 8:30 hod., základní a střední školy zahajují vyučování obvykle v 8 hod.

Otevírací doba supermarketů a obchodů se základním zbožím je většinou od 8 do 21 hod., někdy i déle. Některé menší soukromé obchody s potravinami a některé lékárny mají otevřeno 24 hodin denně a kromě velkých svátků prakticky každý den.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

K cestám do Lotyšska je pro občany ČR nezbytný platný doklad totožnosti – pas (cestovní, služební, diplomatický) nebo platný občanský průkaz. Dítě mladší 15 let musí mít vždy svůj vlastní doklad.

Při cestě motorovým vozidlem je nutné mít malý technický průkaz vozidla, řidičský průkaz (nemusí být mezinárodní, platný je i český řidičský průkaz) a doklad o zaplacení povinného ručení. Při cestě služebním vozidlem je nezbytné mít ověřené potvrzení, že firma souhlasí s tím, aby dané vozidlo bylo použito uvedenou osobou k cestě do Lotyšska. Obdobné potvrzení je nutné i v případě, že vozidlo patří jinému majiteli, než který ho k cestě do Lotyšska využije.

Mezinárodní očkovací průkaz není k cestám do Lotyšska nezbytný.

Občan členské země EU může do Lotyšska přicestovat podle platných pravidel volného pohybu osob v rámci EU. Občan ČR má právo požádat o povolení k přechodnému pobytu občana EU, které uděluje Imigrační úřad (výjimky se vztahují na pracovníky na sezónních pracích, zaměstnance v Lotyšsku, kteří žijí v jiné zemi EU, a dále na zájemce o pracovní poměr v Lotyšsku, kteří jej bez povolení k přechodnému pobytu mohou hledat po dobu 6 měsíců). Vyřízení povolení k přechodnému pobytu by mělo být formální záležitostí, tento proces by měl trvat maximálně 1 měsíc. Pro vydání povolení k přechodnému pobytu by měl mít občan potvrzení o registrované nové adrese pobytu u příslušného úřadu, platné dlouhodobé zdravotní pojištění (povinné ze zákona, anebo komerční pojištění do zahraničí) a doklad o příjmech.

Jediné zákonné důvody pro odmítnutí udělení povolení pobytu představují ohrožení bezpečnosti státu a podezření z kriminální činnosti.

Celní a devizové předpisy

Dne 27. 12. 2007 se Lotyšsko spolu s dalšími devíti členskými státy EU stalo součástí schengenského prostoru. Odpadly

sice pohraniční kontroly, v hraničním pásmu však operuje pohraniční policie, která může provést kontrolu kteréhokoliv projíždějícího vozidla. Probíhá spolupráce policejních orgánů a je umožněno působení národní policie i na teritoriu jiné země schengenského prostoru.

Vzhledem k členství ČR a Lotyšska v EU je dovoz veškerého zboží neomezený, pohraniční policie si pouze vyhrazuje právo kontrolovat kohokoliv při vstupu do země při důvodném podezření na pašování zbraní, drog či nebezpečného materiálu. V platnosti zůstávají omezení týkající se vývozu alkoholu a cigaret. Přes hranice se nesmí vozit hotovost v objemu vyšším než 10 000 EUR.

Při převozu zvířat z jiné členské země EU je nutné mít pro každé zvíře evropský pas zvířete v zájmovém chovu.

Do Lotyšska se nesmí bez povolení dovážet zbraně, munice, výbušniny a chemikálie, narkotika a psychotropní látky, pornografické materiály a čistý líh.

Bezpečnostní situace v zemi není zcela bezproblémová. V Rize jsou kromě vykrádání bytů registrovány případy loupežných přepadení; míra kriminality je všeobecně vyšší než v ČR. Zvláště cizinci se stávají vyhledávanými oběťmi pro neznalost místních poměrů a jazykovou bariéru při případné komunikaci s místními úřady. Není výjimkou vykrádání aut, zejména s cizozemskými poznávacími značkami, proto se nedoporučuje parkovat osobní auta na opuštěných místech a především nechávat viditelně osobní věci a svršky na sedadlech.

Doporučuje se zachovat opatrnost a nevystavovat se hazardování s osobní bezpečností, tj. nenavštěvovat noční kluby a kluby s erotickými službami, nepodnikat individuální procházky v nočních hodinách po odlehlých a neosvětlených místech, ale raději se vždy držet ve skupině; nepřijímat nabídky na doprovod či pozvání od neznámých, byť zdánlivě důvěryhodných osob.

Zvláštní obezřetnosti je třeba rovněž v případě návštěvy zábavních nočních podniků, kde může docházet k finančním podvodům (přečerpávání z platebních karet, neoprávněné kopírování údajů o kartě ap.) i k jiným rizikovým situacím.

Voda z vodovodní sítě je pitná, doporučuje se však upřednostnit balenou pitnou vodu.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Občané členských zemí EU nemají téměř žádná omezení pro vstup, pobyt a práci v Lotyšsku.

Občané členských zemí EU, kteří chtějí pobývat v Lotyšsku nepřetržitě déle než tři měsíce, se musí zaregistrovat na Úřadu pro občanství a migraci a požádat o registrační osvědčení; tato registrace není nutná po dobu 6 měsíců, pokud občan členské země EU pobývá v Lotyšsku s cílem najít si zaměstnání.

Podrobnější informace o podmínkách zaměstnávání pro občany členských zemí EU v angličtině lze získat na stránkách [Úřadu pro občanství a migraci](#).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Obecně platí, že první pomoc je poskytována bezplatně jak občanům Lotyšska, tak i cizincům zdarma, ostatní zdravotní

---

péče je za úhradu.

I přes existenci Evropské karty zdravotního pojištění se doporučuje mít uzavřené komerční zdravotní pojištění pro cesty do zahraničí s tím, že čeští občané částku za ošetření zaplatí v Lotyšsku hotově a zpětně ji vyúčtují své zdravotní pojišťovně v ČR. Dlouhodobě usazeným občanům ČR se v Lotyšsku doporučuje zaregistrovat se v systému zdravotní péče pomocí formuláře S1 (informace poskytnete příslušná zdravotní pojišťovna v ČR).

Cizinec zaměstnaný v Lotyšsku (tj. nikoli turista) se může zaregistrovat u místního praktického (rodinného) lékaře. Předtím se doporučuje zjistit, zda lékař je napojený na síť zdravotního pojištění či zda je nutná přímá úhrada za poskytnuté služby.

Registrace u lékaře je bezplatná, je však třeba předložit povolení k pobytu s přiděleným individuálním osobním číslem. Následně je nutné kontaktovat [The National Health Service](#) a zaslat potvrzení o výběru lékaře. Do 30 dnů úřad žadateli přidělí registrační kartu a číslo pojištění; tato karta pojištěnce umožňuje přístup do všech státních zdravotnických zařízení. V případě zájmu o vyšší standard péče či vyšetření je možnost připojištění.

V případě delších pobytů v přírodě (případně při agroturistice) se doporučuje očkování proti klíšťové encefalitidě - výskyt infikovaných klíšťat v Lotyšsku patří mezi nejvyšší v Evropě.

Léky a jiné zdravotnické pomůcky lze zakoupit pouze v lékárnách (Aptieka).

7. Kontakty

Kapitola obsahuje kontakty na

- Velvyslanectví ČR v Rize
- příslušné teritoriální odbory Ministerstva zahraničních věcí ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR
- zastoupení CzechTrade v Rize
- důležité instituce v Lotyšsku

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky

Elizabetes iela 29a, LV-1010 Riga, Lotyšsko/Latvia

Telefon: ústředna (hlasový strom) +371/6733 8179, recepce +371/6733 8 181

Fax: +371/6733 8180

Stálá konzulární služba: +371/2946 3947

E-mail: riga@embassy.mzv.cz

Ekonomický úsek: Commerce.Riga@mzv.cz

Web: www.mzv.cz/riga

Vedoucí úřadu: Mgr. Jana Hynková

Diplomatická působnost: diplomatická a konzulární pro Lotyšskou republiku

Časový posun: +1 hod

Provozní hodiny úřadu: pondělí – pátek 08:45–17:15

úřední hodiny KO pro veřejnost: úterý, čtvrtek 09:00–12:00

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

MZV ČR

Odbor ekonomické diplomacie MZV ČR (OED)

Loretánské nám. 5

118 00 Praha 1

tel. +420 2 2418 2592

web: www.mzv.cz

MPO ČR

Odbor zahraničně ekonomických politik I

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Politických vězňů 20

110 00 Praha 1
tel.: 224 85 1111
web: www.mpo.cz

Zahraníční kancelář CzechTrade Riga

Vedoucí zahraniční kanceláře
Ing. Věra Všetická

tel.: +371 67287306
mob.: +371 26628156
email: vera.vsetickova@czechtrade.cz
web: www.czechtrade.cz

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Mezinárodní telefonní předčísli Lotyšska: +371
- První pomoc: 113 (z pevné linky zdarma)
- nebo lze volat na číslo integrovaného záchranného systému (z mobilního telefonu): 112
- Policie: 110 nebo 112 (z pevné linky zdarma)
- Hasiči: 112 (z pevné linky zdarma)
- Informace o tel. číslech: 1188 (v lotyštině, ruštině, angličtině)

7.4 Internetové informační zdroje

Internetová doména: .lv

Instituce

- Prezidentská kancelář www.president.lv
- Vláda (s odkazy na ministerstva) www.gov.lv
- Parlament www.saeima.lv
- Ministerstvo zahraničních věcí www.mfa.gov.lv
- Ministerstvo hospodářství www.em.gov.lv
- Ministerstvo finance www.fm.gov.lv
- Ministerstvo pro regionální rozvoj a životní prostředí www.varam.gov.lv
- Ministerstvo školství a vědy www.izm.gov.lv
- Ministerstvo kultury www.km.gov.lv
- Ministerstvo sociálních věcí www.lm.gov.lv
- Ministerstvo obrany www.mod.gov.lv
- Ministerstvo dopravy a spojů www.sam.gov.lv
- Ministerstvo životního prostředí www.vidm.gov.lv
- Ministerstvo zemědělství www.zm.gov.lv
- Ministerstvo zdravotnictví www.vm.gov.lv
- Ministerstvo spravedlnosti www.tm.gov.lv
- Komise finančního a kapitálového trhu www.fktk.lv
- Lotyšská národní banka www.bank.lv
- Statistický úřad www.csb.gov.lv

-
- Rižská burza www.rfb.lv
  - Lotyšská investiční a rozvojová agentura www.liaa.lv
  - Lotyšská privatizační agentura www.lpa.bkc.lv
  - Obchodní a průmyslová komora www.chamber.lv
  - Obchodní rejstřík www.lursoft.lv
  - World Trade Center Riga (Světové obchodní centrum) www.wtcr.bkc.lv
  - Státní pozemkový úřad www.zemesgramata.lv
  - Centrum ochrany práv spotřebitelů www.ptac.lv
  - Sociální politika www.politika.lv
  - Lotyšská akademie věd www.lza.lv
  - Policie www.vp.gov.lv
  - Celní správa www.rs.gov.lv
  - Cizinecký a migrační úřad www.pmlp.gov.lv
  - Požární a záchranářský sbor www.vugd.gov.lv/

Ostatní

- Info web www.1188.lv
- MHD spoje v Rize www.rigassatiksmelv
- Mezinárodní letiště Riga (RIX) www.riga-airport.com
- Lotyšsko-anglický slovník <http://dictionary.site.lv/dictionary>
- Lotyšský jazyk <http://ai1.mii.lu.lv>
- Tourist info „Riga in your pocket“ www.inyourpocket.com
- CIA – The World Factbook – Latvia www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/lg.html
- Největší lotyšská CK www.novatours.lv